Krimināllietas Nr.11240029817
Lietvedības Nr.KA03-0088-20
ECLI:LV:LAAT:2020:0518.11240029817.7.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**

Rēzeknē 2020.gada 18.maijā

Latgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Igors Raciņš,
tiesnesis Andris Vilmanis,
tiesnesis Jurijs Vasiļkovskis,

apelācijas kārtībā rakstveida procesā izskatīja apsūdzētā /pers. A/ iesniegto apelācijas sūdzību un krimināllietu, kurā ar Daugavpils tiesas 2020.gada 30.janvāra spriedumu /pers. A/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu Krimināllikuma 193.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu 1 (vienu) mēnesi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, spriedumā noteiktajam sodam, daļēji pieskaitot ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 29.maija spriedumu, ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.decembra spriedumu un ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 18.decembra spriedumu noteiktos sodus, galīgais sods /pers. A/ noteikts brīvības atņemšana uz 1 (vienu) gadu 6 (sešiem) mēnešiem.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņā ieskaitīts izciestais sods pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 29.maija sprieduma, pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 18.decembra sprieduma un pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.decembra sprieduma.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņā ieskaitīts aizturēšanas laiks no 2017.gada 26.oktobra līdz 2017.gada 27.oktobrim un apcietinājumā pavadītais laiks no 2019.gada 15.decembra līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

/pers. A/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Aprakstošā daļa

Ar Daugavpils tiesas 2020.gada 30.janvāra spriedumu /pers. A/, personas kods /personas kods/, atzīts par vainīgu Krimināllikuma 193.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu un 1 (vienu) mēnesi. Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, spriedumā noteiktajam sodam daļēji pieskaitot ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 29.maija spriedumu, ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.decembra spriedumu un ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 18.decembra spriedumu noteiktos sodus, galīgais sods /pers. A/ noteikts brīvības atņemšana uz 1 (vienu) gadu 6 (sešiem) mēnešiem. Pamatojoties uz Krimināllikuma 50.panta piekto daļu brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņā ieskaitīts izciestais sods pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 29.maija sprieduma, pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 18.decembra sprieduma un pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.decembra sprieduma. Pamatojoties uz Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu brīvības atņemšanas soda izciešanas termiņā ieskaitīts aizturēšanas laiks no 2017.gada 26.oktobrim līdz 2017.gada 27.oktobrim un apcietinājumā pavadītais laiks no 2019.gada 15.decembra līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai. /pers. A/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums – atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai. No /pers. A/ valsts labā piedzīti 300 (trīs simti) *euro* par aizstāves sniegto juridisko palīdzību pirmās instances tiesā (lietas 2.sējuma 9.-13.lapa).

Pirmās instances tiesa ir atzinusi, ka apsūdzētais /pers. A/ izdarīja sveša maksāšanas līdzekļa nolaupīšanu un nelikumīgu izmantošanu. Pirmās instances tiesa konstatēja šādus noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus.

2017.gada 9.jūnijā /pers. A/ atbrauca uz mājām pie saviem vecākiem /pers. B/ un /pers. C/ (/pers. C/) un uzturējās viņu dzīvoklī /adrese A/.

2017.gada 10.jūnijā /pers. C/ iedeva /pers. A/ savu bankas norēķinu karti un kartes PIN-kodu, atļaujot /pers. A/ ar kartes palīdzību nopirkt veikalā pārtikas produktus uz summu ne vairāk par 50 *euro*.

Pēc pirkumu veikšanas uz kopējo summu 30,95 *euro* ar /pers. C/ bankas norēķinu kartes palīdzību, /pers. A/ atgriezās uz vecāku dzīvokli un atdeva bankas karti /pers. C/, kura paslēpa savu bankas karti dzīvojamā istabā.

2017.gada 11.jūnijā no rīta (precīzs laiks izmeklēšanas gaitā netika noskaidrots) /pers. A/, atrodoties dzīvoklī /adrese A/, atrada istabā /pers. C/ piederošo akciju sabiedrības "SEB banka (turpmāk tekstā -AS "SEB banka") bankas norēķinu karti /norēķinu kartes numurs/ un mantkārīgā nolūkā nelikumīgi nolaupīt un izmantot svešu maksāšanas līdzekli, slepeni nolaupīja /pers. C/ bankas norēķinu karti, aizgāja no dzīvokļa un bez viņas atļaujas un viņai nezinot, veica savstarpēji saistītas tādas pašas noziedzīgas darbības, kas bija vērstas uz kopējo mērķi – /pers. C/ piederošās naudas prettiesisku iegūšanu, bet proti /pers. A/, nelikumīgi izmantojot /pers. C/ bankas norēķinu karti un kartes PIN-kodu, 2017.gada 11.jūnijā plkst.10.21 norēķinājās par pirkumu zemnieku saimniecības "/Nosaukums A/" veikalā, /adrese B/, pārskaitot no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 31,23 *euro* apmērā, kā arī noņemot veikala kasē no /pers. C/ konta skaidru naudu 10 *euro* apmērā.

2017.gada 11.jūnijā plkst.11.11 /pers. A/ noņēma no zemnieku saimniecības "/Nosaukums A/" veikala kasē /adrese B/, no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ skaidru naudu 10 *euro* apmērā.

2017.gada 11.jūnijā plkst.13.04. /pers. A/ apskatīja konta bilanci un noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 500 *euro* apmērā akciju sabiedrības "Swedbank" (turpmāk - AS "Swedbank") bankomātā /adrese C/. Par

bilances apskati no /pers. C/ bankas konta tika atskaitīta nauda 0,45 *euro* apmērā.

2017.gada 11.jūnijā plkst.14.40 /pers. A/ norēķinājās par pirkumu kafejnīcā "/Nosaukums B/", /adrese D/, pārskaitot no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 4,89 *euro* apmērā.

2017.gada 11.jūnijā plkst.20.15 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 100 *euro* apmērā AS "Swedbank" bankomātā /adrese C/.

2017.gada 12.jūnijā plkst.08.08 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 500 *euro* apmērā AS "Swedbank" bankomātā /adrese C/.

2017.gada 12.jūnijā plkst.14.32 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 100 *euro* apmērā AS " SEB banka" bankomātā /adrese E/.

2017.gada 13.jūnijā plkst.08.09 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 500 *euro* apmērā AS "Swedbank" bankomātā /adrese C/.

2017.gada 13.jūnijā plkst.19.09 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 100 *euro* apmērā AS "Swedbank" bankomātā /adrese C/.

2017.gada 14.jūnijā plkst.09.47 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 300 *euro* apmērā AS "SEB banka" bankomātā /adrese F/.

2017.gada 14.jūnijā plkst.13.20 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 100 *euro* apmērā AS "SEB banka" bankomātā /adrese F/.

2017.gada 15.jūnijā plkst.09.33 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 200 *euro* apmērā AS "SEB banka" bankomātā /adrese F/.

2017.gada 15.jūnijā plkst.12.23 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 240 *euro* apmērā AS "SEB banka" bankomātā /adrese G/.

2017.gada 15.jūnijā plkst.14.12 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 100 *euro* apmērā AS "SEB banka" bankomātā /adrese G/.

2017.gada 15.jūnijā plkst.18.10 /pers. A/ apskatīja konta bilanci un noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 50 *euro* apmērā AS "Swedbank" bankomātā /adrese C/. Par bilances apskati no /pers. C/ bankas konta tika atskaitīta nauda 0,45 *euro* apmērā.

2017.gada 15.jūnijā plkst.21.22 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 10 *euro* apmērā AS " SEB banka" bankomātā /adrese E/.

2017.gada 16.jūnijā plkst.04.52 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 500 *euro* apmērā AS "SEB banka" bankomātā /adrese F/.

2017.gada 16.jūnijā plkst.12.47 /pers. A/ noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 100 *euro* apmērā AS "Swedbank" bankomātā /adrese H/.

2017.gada 17.jūnijā plkst.01.32 /pers. A/ apskatīja konta bilanci un noņēma no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/ naudu 240 *euro* apmērā AS "Swedbank" bankomātā /adrese H/. Par bilances apskati no /pers. C/ bankas konta tika atskaitīta nauda 0,45 *euro* apmērā.

2017.gada 17.jūnijā plkst.09.13 /pers. A/ apskatīja konta bilanci un plkst.09.35 norēķinājās par pirkumu SIA "RIMI Latvia" veikalā /adrese I/, pārskaitot no /pers. C/ bankas konta AS "SEB banka" /konta numurs/naudu 0,46 *euro* apmērā. Par bilances apskati no /pers. C/ bankas konta tika atskaitīta nauda 0,45 *euro* apmērā.

Pēc 2017.gada 17.jūnija /pers. A/ atgriezās pie /pers. C/ uz Krāslavu un atdeva atpakaļ viņas bankas karti.

/pers. A/ darbību rezultātā cietušajai /pers. C/ tika nodarīts materiālais kaitējums 3698,38 *euro* apmērā.

Šādas /pers. A/ darbības pirmās instances tiesa kvalificēja kā noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 193.panta otrajā daļā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza apsūdzētais /pers. A/, norādot, ka Daugavpils tiesas spriedumu pārsūdz daļā par piespriesto sodu.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs norāda, ka, nosakot sodu, pirmās instances tiesa nav objektīvi novērtējusi atbildību pastiprinošos un atbildību mīkstinošos apstākļus un noteikusi viņam pārāk bargu sodu. Apsūdzētais /pers. A/ norāda, ka pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā vairākus viņa vainu mīkstinošos apstākļus, proti, ka viņš daļēji ir kompensējis materiālo zaudējumu un to, ka cietušais nevēlas, lai viņš tiktu sodīts ar brīvības atņemšanu, kā arī to, ka cietušajam nav nedz materiālu, nedz morālu pretenziju pret viņu. Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka pirmās instances tiesa, nosakot sodu, nav pilnīgi izvērtējusi Krimināllikuma 47.panta otro daļu, tādēļ viņš uzskata, ka viņam piemērojams panta sankcijā noteiktais minimālais sods.

Tāpat apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka arī galīgais sods viņam ir noteikts pārāk bargs, neievērojot vispārīgos soda saskaitīšanas principus. Apelācijas sūdzībā ir norādīts, ka viņš ir trešās grupas invalīds un AIDS slimnieks, tāpēc viņa ārstēšanās ieslodzījuma vietā ir ļoti apgrūtinoša, tāpēc lūdz piespriest viņam ne tik bargu galīgo sodu.

Apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka viņa izdarītais noziedzīgais nodarījums nav tik bīstams sabiedrībai un neapdraud apkārtējos, tāpēc lūdz apelācijas instances tiesu samazināt viņam piespriesto sodu. Apelācijas sūdzībā lūgts nodrošināt viņam valsts aizstāvi (2.sējuma 30.-31.lapa).

2020.gada 8.aprīlī tika pieņemts lēmums apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzību pieņemt iztiesāšanai apelācijas kārtībā un iztiesāt lietu rakstveida procesā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 559.panta ceturtās daļas 3.punktu, jo apelācijas sūdzībā bija izteikts lūgums tikai par piespriestā soda mīkstināšanu, lieta pirmās instances tiesā izskatīta bez pierādījumu pārbaudes un piespriestais sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu, kas ilgāka par pieciem gadiem (2.sējuma 38.lapa). Līdz lietas izskatīšanai rakstveida procesā apsūdzētais /pers. A/, viņa aizstāve, zvērināta advokāte I.Grolmusa, Krāslavas rajona prokuratūras prokurors I.Blaževičs un cietusī /pers. C/ (/pers. C/) nepieteica noraidījumu tiesas sastāvam vai atsevišķam tiesnesim.

Kriminālprocesa likuma 80.panta trešās daļas noteiktajā kārtībā, sakarā ar apsūdzētā izteikto vēlmi nodrošināt aizstāvja piedalīšanos kriminālprocesā, apelācijas instances tiesā apsūdzētajam /pers. A/ uzaicinātā aizstāve I.Grolmusa iesniedza rakstveida viedokli, norādot, ka viņas ieskatā apsūdzētā apelācijas sūdzība ir apmierināma, pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par /pers. A/ noteikto sodu.

Aizstāve vērš uzmanību, ka lietas izskatīšana pirmās instances tiesā bija atlikta, lai apsūdzētais un prokurors varētu vienoties par sodu, taču vienošanās par sodu nenotika. Lietas materiālos ir starp apsūdzēto un cietušo noslēgtais izlīgums ar

noteikumiem par krimināllietas izbeigšanu. No tiesas sēdes protokola secināms, ka apsūdzētais vairākkārt ir atvainojies cietušajai, savai mātei, viņa ir pieņēmusi atvainošanos, ir piedevusi dēlam un ir atsaukusi iepriekš pieteikto kompensācijas pieteikumu. Aizstāves ieskatā ar šādu rīcību – atvainošanos – var uzskatīt, ka apsūdzētais ir daļēji novērsis radīto kaitējumu, kas saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otrās daļas noteikumiem būtu vērtējams kā trešais atbildību mīkstinošais apstāklis. Kā arī jāņem vērā, ka cietusī nevēlējās, lai apsūdzētajam tiktu piespriests brīvības atņemšanas sods, kā arī to, ka viņa palīdz apsūdzētajam materiāli, pārskaitot naudas līdzekļus. Turklāt apsūdzētajam ir pasliktinājies veselības stāvoklis. Šos apstākļus pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā, nosakot sodu, tāpēc aizstāves ieskatā tie vērtējami apelācijas instances tiesai. Bez tam Krimināllikuma 193.panta otrās daļas sankcija paredz vairākus soda veidus, tajā skaitā piespiedu darbu, naudas sodu, īslaicīgu brīvības atņemšanu, savukārt pirmās instances tiesa, nosakot sodu, nav vērtējusi citu soda veidu piemērošanas neiespējamību. Apelācijas sūdzībā norādītā apsūdzētā vēlme atlīdzināt cietušajai visu materiālo zaudējumu vērtējama kā pozitīvs personu raksturojošs faktors un ņemams vērā pie soda noteikšanas. Aizstāve lūdz apmierināt apsūdzētā apelācijas sūdzību un atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par viņam noteikto sodu, taisot šajā daļā jaunu nolēmumu. Aizstāve lūdz samazināt ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. A/ piespriestā brīvības atņemšanas soda mēru par Krimināllikuma 193.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un galīgā soda mēru vai arī noteikt vieglāku soda veidu – piespiedu darbu, naudas sodu vai īslaicīgu brīvības atņemšanu (2.sējuma, 59., 60.-62.lapa).

Motīvu daļa

Kriminālprocesa likuma 559.panta ceturtās daļas 3.punkts nosaka, ka lietu var iztiesāt rakstveida procesā, ja apelācijas sūdzībā ir izteikts lūgums tikai par piespriestā soda mīkstināšanu un ja lieta pirmās instances tiesā izskatīta bez pierādījumu pārbaudes un piespriestais sods nav saistīts ar brīvības atņemšanu, kas ilgāka par pieciem gadiem.

Savukārt, Kriminālprocesa likuma 561.[1] panta pirmajā daļā ir noteikts, ka lietu rakstveida procesā izskata pēc lietā esošajiem materiāliem, ievērojot apelācijas instances tiesas kompetenci. Kriminālprocesa likuma 562.panta pirmā daļa paredz, ka tiesas izmeklēšana apelācijas instances tiesā notiek sūdzībā izteikto prasību apjomā un ietvaros, kurus nedrīkst pārsniegt, izņemot gadījumus, kad apelācijas instances tiesai rodas šaubas par pirmās instances tiesas konstatēto apsūdzētā vainu vai atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

Apelācijas instances tiesai nav pamata pārbaudīt un izvērtēt iesniegtos pierādījumus daļā par /pers. A/ vainīgumu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, atbildība par kuru paredzēta Krimināllikuma 193.panta otrajā daļā, un noziedzīgo darbību kvalifikāciju. Apsūdzētais /pers. A/ sevi par vainīgu minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnīgi un pirmās instances tiesa, apmierinot krimināprocesā iesaistīto personu lūgumu, neveica pierādījumu pārbaudi šajā daļā (1.sējuma 233., 234.lapa).

Būtiskus Krimināllikuma vai Kriminālprocesa likuma normu pārkāpumus, kas katrā ziņā izraisa pirmās instances tiesas sprieduma atcelšanu, apelācijas instances tiesa nekonstatē. Tāpēc apelācijas instances tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 562.panta pirmās daļas nosacījumiem atzīst par nepieciešamu iztiesāt lietu tikai apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzības robežās, tas ir, daļā par /pers. A/ piespriesto sodu.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 561.[1]panta pirmo daļu, rakstveida procesā izskatot apsūdzētā /pers. A/ apelācijas sūdzību, izvērtējot tajā minēto, pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, pirmās instances tiesas spriedumu daļā par apsūdzētajam piespriesto sodu, apelācijas instances tiesa uzskata, ka apsūdzētā apelācijas sūdzība apmierināma daļēji un pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. A/ noteikto sodu par Krimināllikuma 193.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un daļā par noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu. Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

Tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītajiem soda noteikšanas vispārīgajiem principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi.

Krimināllikuma 35.panta otrā daļa nosaka, ka soda mērķis ir 1) aizsargāt sabiedrības drošību; 2) atjaunot taisnīgumu; 3) sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu; 4) resocializēt sodīto personu; 5) panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Turklāt, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību. Nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

/pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 193.panta otrajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu, kas saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu klasificējams kā smags noziegums.

No lietas materiālos esošām ziņām par kriminālprocesiem redzams, ka /pers. A/ agrāk vairākkārt kriminālsodīts, tajā skaitā ar brīvības atņemšanas sodu. Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2009.gada 26.oktobra spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 253.[2]panta pirmās daļas, piemērojot Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, daļēji saskaitot ar sodu, kas noteikts pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2009.gada 17.septembra lēmuma, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 5 gadiem 6 mēnešiem un policijas kontroli uz 3 gadiem. Nolēmums stājies spēkā 2009.gada 24.novembrī. Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2010.gada 21.janvāra lēmumu /pers. A/ galīgais sods samazināts par 2 gadiem un noteikta brīvības atņemšana uz 3 gadiem 6 mēnešiem, ar policijas kontroli uz 3 gadiem. Nolēmums stājies spēkā 2010.gada 2.februārī.

Savukārt ar Rīgas apgabaltiesas 2010.gada 31.maija spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu par Krimināllikuma 177.panta otrajā daļā, 275.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu un sodīts, piemērojot Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem, ar policijas kontroli uz 3 gadiem. Nolēmums stājies spēkā 2012.gada 13.septembrī.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2012.gada 23.oktobra lēmumu, pamatojoties uz Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, pēc spriedumu kopības ar 2009.gada 26.oktobra Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedumā un Rīgas apgabaltiesas 2010.gada 31.maija spriedumā noteikto sodu, /pers. A/ noteikts galīgais sods - brīvības atņemšana uz 4 (četriem) gadiem 27 (divdesmit septiņām) dienām, ar policijas kontroli uz 3 (trīs) gadiem. Nolēmums stājies spēkā 2012.gada 6.novembrī. Pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas /pers. A/ atbrīvots 2012.gada 24.oktobrī. Minētās sodāmības jaunā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī nebija dzēstas atbilstoši Krimināllikuma 63.panta noteikumiem (2.sējuma 64.-82.lapa).

Tāpat arī no Uzziņas par personas krimināprocesiem Sodu reģistrā redzams, ka pēc /pers. A/ inkriminēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanas viņš notiesāts vēl četras reizes, tajā skaitā ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 29.maija spriedumu, ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.decembra spriedumu un ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 18.decembra spriedumu (2.sējuma, 64.-82.lapa).

Tiesību teorijā norādīts, ka ziņas, kas raksturo personību un kurām ir krimināltiesiska nozīme, skar četrus cilvēka dzīves un

darbības aspektus: 1) fizisko stāvokli, 2) psihisko stāvokli, 3) sociālo statusu un 4) tiesisko statusu, un to izvērtēšana ļauj, no vienas puses, noskaidrot personas noziedzīgās uzvedības cēloņus, tās noziedzīgo tieksmju stabilitāti, bet, no otras puses, noteikt maksimāli lietderīgo soda veidu, lai sasniegtu tā mērķi. Savukārt viens no apstākļiem, kas raksturo personas sociālo statusu, ir tās ģimenes stāvoklis un apgādājamo personu esība (U.Krastiņš, V.Liholaja. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII$^2$ nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2018, 197.-198.lapa).

Pirmās instances tiesa ir ņēmusi vērā arī minētās tiesību teorijas atziņas un, nosakot sodu, vērtēja arī apsūdzētā sociālos un ģimenes apstākļus – /pers. A/ ir konstatēta smaga saslimšana, strādāja gadījuma darbus, apgādībā ir divi nepilngadīgi bērni, uzskaitē sakarā ar personības īpatnībām vai atkarībām nav reģistrēts. Tādejādi apelācijas instances tiesa secina, ka apelācijas sūdzībā norādītie apstākļi par apsūdzētā smagu saslimšanu un piešķirto 3.grupas invaliditāti jau ņemts vērā pirmās instances tiesas spriedumā un konkrētajā gadījumā nav atzīstams par tādu, kas būtu noteicošais pamats cita, ar brīvības atņemšanu nesaistīta soda veida piemērošanai.

Apelācijas instances tiesa uzskata, ka, vērtējot apsūdzētā personību, pirmās instances tiesa pamatoti secināja par apsūdzētā noslieci veikt likumpārkāpumus un vienaldzīgo attieksmi pret likumu ievērošanu. Iepriekš piespriestie sodi, tostarp, brīvības atņemšanas soda veidā, nesasniedza Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā noteikto soda mērķi, jo apsūdzētais /pers. A/ turpina izdarīt jaunus noziedzīgus nodarījumus, turklāt nedzēstas sodāmības laikā.

Apelācijas instances tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa, lemjot jautājumu par soda veidu, ievēroja Krimināllikuma 35.panta, 46.panta otrās daļas prasības un ņēma vērā noziedzīga nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu – izdarīts tīšs smags noziegums, kas apdraud tautsaimniecības intereses finanšu-kredīta sfērā, ar noziedzīgo nodarījumu cietušajai radīts mantisks kaitējums 3698,38 *euro*, un apsūdzētā personību – sodīts par nelikumīgajām darbībām ar narkotiskām vielām, par krāpšanu, par zādzībām nelielā apmērā, inkriminēto noziedzīgu nodarījumu izdarīja nedzēstas sodāmības laikā, pēc inkriminētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vairākkārt sodīts ar brīvības atņemšanas sodu, izvairījās no tiesas, sakarā ar ko tika izsludināta apsūdzētā meklēšana, apsūdzētā veselības un ģimenes stāvokli, pamatoti atzina, ka apsūdzētajam /pers. A/ nosakāms panta sankcijā paredzētais brīvības atņemšanas sods.

Apelācijas instances tiesa pievienojas pirmās instances tiesas secinājumam, ka šajā gadījumā kriminālsoda mērķa sasniegšana nav iespējama citādi, kā tikai ar brīvības atņemšanas soda noteikšanu, jo, nosakot kādu no Krimināllikuma 193.panta otrās daļas sankcijā paredzētajiem vieglākā soda veidiem, nevar garantēt apsūdzētā attieksmes mainīšanu pret likumos noteikto aizliegumu un tiesas spriedumā noteikto pienākumu ievērošanu un nevar arī garantēt sabiedrības tiesību aizsardzību. Ar soda piemērošanu apsūdzētajam ir jāpanāk viņa atturēšana no noziedzīgu darbību atkārtotas izdarīšanas, kā arī jāpanāk, lai apsūdzētais apzinās, ka sods ir nenovēršams par katru noziedzīgo darbību un nosakāmā soda smagums ir atkarīgs tikai un vienīgi no paša apsūdzētā izvēlētiem uzvedības modeļiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešo daļu, nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Tādējādi atbilstoši soda noteikšanas vispārīgajiem principiem atbildību mīkstinošu vai atbildību pastiprinošu apstākļu esība ir viens no kritērijiem, kas ņemams vērā, nosakot soda mēru.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu pirmās instances tiesa pamatoti atzina divus apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošos apstākļus - savas vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana, kā arī izlīguma noslēgšana ar cietušo. Turklāt pirmās instances tiesa, nosakot sodu, ņēma vērā arī to, ka /pers. A/ sadarbojās ar izmeklēšanu un izvēlējās vienkāršāko procesa veidu un lūdza neveikt pierādījumu pārbaudi lietā.

Atbilstoši Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajam par atbildību mīkstinošu apstākli atzīstams, ka vainīgais labprātīgi atlīdzinājis cietušajam ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu vai novērsis radīto kaitējumu. Tiesību teorijā norādīts, ka, lai šo apstākli atzītu par atbildību mīkstinošu, ir jākonstatē labprātīga rīcība no personas, kas izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, puses, kā arī tas, ka cietušajam ar šo noziedzīgo nodarījumu radītais kaitējums atlīdzināts vai novērsts pilnā apmērā (U.Krastiņš, V.Liholaja. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII$^2$ nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2018, 200.-201.lapa).

Tiesas sēdē, kas notika Daugavpils tiesā 2019.gada 24.janvārī, cietusī /pers. C/ atsauca pirmstiesas kriminālprocesā pieteikto kaitējuma kompensāciju 3704,67 *euro* apmērā un norādīja, ka viņai nav mantiska rakstura pretenziju pret apsūdzēto (2.sējuma 177.lapa).

Tiesas sēdē, kas notika Daugavpils tiesā 2020.gada 14.janvārī, cietusī /pers. C/ un apsūdzētais /pers. A/ noslēdza izlīgumu. Cietusī /pers. C/ tiesai paskaidroja, ka izlīguma sekas viņai ir saprotamas, apstiprināja, ka panāca izlīgumu ar apsūdzēto /pers. A/ labprātīgi, bez maldības, viltus un spaidiem, apliecināja, ka atteicās no mantiskā zaudējuma kompensācijas un ka nekādu mantiska rakstura pretenziju pret apsūdzēto nav (2.sējuma, 228., 229.lapa).

Vērtējot šīs cietušās /pers. C/ tiesas izmeklēšanā sniegtās liecības kopsakarā ar viņas pirmstiesas procesā sniegtajām liecībām, Latgales apgabaltiesa konstatē, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem neapstiprinās apsūdzētā apelācijas sūdzībā norādītais, ka viņš būtu atlīdzinājis daļēji cietušajai ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu vai novērsis radīto kaitējumu, vai arī būtu uzsācis kaitējuma atlīdzināšanu. Savukārt cietušās atteikšanās no pieteiktā kompensācijas pieteikuma ir brīva cietušās izvēle, kas pamākta, noslēdzot savstarpēju izlīgumu ar apsūdzēto /pers. A/. Tādēļ apelācijas instances tiesai nav pamata apmierināt viņa apelācijas sūdzībā pausto lūgumu par šī atbildību mīkstinoša apstākļa konstatēšanu atbilstoši Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajam. Tāpat Latgales apgabaltiesas ieskatā nav pamata apmierināt apsūdzētā aizstāves I.Grolmusas rakstveida viedoklī pausto lūgumu par atbildību mīkstinoša apstākļa konstatēšanu saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otrās daļas noteikumiem, proti atzīt apsūdzētā atvainošanos kā daļēju radītā kaitējuma novēršanu. Apelācijas instances tiesas ieskatā apsūdzētā /pers. A/ atvainošanās mātei pastiprina savas vainas atzīšanu un nožēlošanu, bet nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu. Līdz ar to apelācijas instances tiesa nekonstatē citus apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošus apstākļus, kas būtu par pamatu soda samazināšanai.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pirmās instances tiesa pamatoti atzina noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka /pers. A/ izdarījis noziedzīgu nodarījumu, atbildība par kuru paredzēta Krimināllikuma 193.panta otrajā daļā, sprieduma aprakstošajā daļā norādot, ka minētais noziedzīgais nodarījums izdarīts mantkārīgā nolūkā. Vienlaikus pirmās instances tiesa, atsaucoties uz Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 11.punktu, noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu mantkārīgu tieksmju dēļ atzinusi par apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošu apstākli un ņēmusi to vērā, nosakot apsūdzētajam sodu.

Krimināllikuma 48.panta ceturtā daļa noteic, ka par atbildību pastiprinošu apstākli nav atzīstams tāds apstāklis, kurš šajā

likumā paredzēts kā noziedzīga nodarījuma sastāva pazīme. Tādejādi Krimināllikuma pants, par kuru tiek apsūdzēts /pers. A/, pats par sevi ietver mantkārīgu nolūku un bez tam arī norādīts sprieduma aprakstošajā daļā, konkrētajā gadījumā nav atzīstams par atbildību pastiprinošu apstākli. Līdz ar to Latgales apgabaltiesa atzīst, ka no pirmās instances tiesas sprieduma izslēdzams /pers. A/ konstatētais atbildību pastiprinošais apstāklis – noziedzīgs nodarījums izdarīts mantkārīgu tieksmju dēļ.

Savukārt jaunu Krimināllikuma 46.pantā ietverto apstākļu konstatēšana ir pamats soda mēra pārskatīšanai, ja sods bijis noteikts, neņemot vērā šos apstākļus (skatīt Augstākās tiesas 2016.gada 17.marta lēmumu lietā Nr. SKK-154/2016 (11370038213, 11370047413)). Tādēļ, izslēdzot no Daugavpils tiesas sprieduma atbildību pastiprinošu apstākli, apelācijas instances tiesai ir pamats apsūdzētajam par Krimināllikuma 193.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu noteiktā soda mīkstināšanai, kā arī tas ņemams vērā, nosakot galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu.

Bez tam Latgales apgabaltiesa vērš uzmanību judikatūrā nostiprinātajai atziņai, ka pēc Krimināllikuma jēgas atbildību pastiprinoša apstākļu esamība jau pati par sevi nedod iespēju noteikt panta sankcijā paredzēto minimālo sodu (U.Krastiņš, V.Liholaja. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII$^2$ nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2018, 205.lapa). Konstatējot atbildību pastiprinošos apstākļus, noziedzīgu nodarījumu izdarījušajai personai ir pamats piemērot bargāku sodu salīdzinājumā ar sodu, kas būtu piemērojams, atbildību pastiprinošajiem apstākļiem neesot (Krastiņš U., Liholaja V. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2015, 214.lpp).

Tādejādi apelācijas instances tiesas ieskatā, ņemot vērā apsūdzētajam konstatētos divus atbildību mīkstinošos apstākļus un vienu atbildību pastiprinošu apstākli, soda apmērs apsūdzētajam būtu samazināms gan par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 193.panta otrajā daļā, gan galīga soda apmērs saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmajā daļā noteikto, ja persona izdarījusi vairākus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tiesa, taisot spriedumu, nosaka sodu atsevišķi par katru noziedzīgu nodarījumu. Šajā gadījumā galīgais sods nosakāms pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, ietverot vieglāko sodu smagākajā vai arī pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Šā panta trešā daļa paredz, ja vismaz viens noziedzīgais nodarījums, kas veido noziedzīgu nodarījumu kopību, ir smags vai sevišķi smags noziegums, galīgais sods tiek noteikts, pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Turklāt Krimināllikuma 50.panta piektā daļa paredz, ka tādā pašā kārtībā tiesa nosaka sodu, ja pēc sprieduma spēkā stāšanās konstatēts, ka persona vainīga vēl citā noziedzīgā nodarījumā, ko tā izdarījusi pirms sprieduma spēkā stāšanās pirmajā lietā. Šajā gadījumā soda laikā ieskaitāms sods, kas pilnīgi vai daļēji jau izciests pēc pirmā sprieduma.

Nosakot apsūdzētajam galīgo sodu pēc vairākiem spriedumiem, apelācijas instances tiesa ņem vērā Krimināllikuma 50.panta trešā daļas nosacījumus un piemēro labvēlīgāko sodu saskaitīšanas principu, ko šajā gadījumā pieļauj likums, noteiktajam sodam daļēji pievienojot piespriesto sodu, kas noteikti /pers. A/ ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 29.maija spriedumu, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.decembra spriedumu un Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 18.decembra spriedumu.

Tāpat Latgales apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa ir ievērojusi Krimināllikuma 50.panta piektās daļas un 52.panta noteikumus. Daugavpils tiesa pamatoti /pers. A/ soda izciešanā ieskaitījusi šajā kriminālprocesā aizturēšanā pavadīto laiku no 2017.gada 26.oktobra līdz 2017.gada 27.oktobrim un apcietinājumā pavadīto laiku no 2019.gada 15.decembra līdz tiesas nolēmuma spēkā stāšanās dienai. Tāpat pamatoti soda izciešanā ieskaitīja /pers. A/ izciesto sodu pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 29.maija sprieduma, pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 18.decembra sprieduma un pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.decembra sprieduma - no 2018.gada 3.marta līdz 2018.gada 5.martam, 2018.gada 9.martā, no 2018.gada 27.aprīļa līdz 2018.gada 29.maijam, no 2018.gada 14.augusta līdz 2018.gada 16.augustam, no 2018.gada 28.jūlija līdz 2018.gada 30.jūlijam, no 2018.gada 3.februāra līdz 2018.gada 5.februārim, no 2018.gada 27.septembra līdz 2018.gada 28.septembrim, no 2018.gada 24.oktobra līdz 2019.gada 22.martam un no 2019.gada 23.marta līdz 2019.gada 15.aprīlim.

Ievērojot apsūdzētā /pers. A/ izteikto vēlmi par aizstāvja uzaicināšanu kriminālprocesā, apelācijas instances tiesā piedalījās aizstāve I.Grolmusa, kurai saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 "Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību" no valsts līdzekļiem izmaksājami 65 *euro*. Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 4.punktā noteiktajam samaksa advokātam, kad izdevumus par juridisko palīdzību sedz no valsts līdzekļiem, ir atzīstama par procesuāliem izdevumiem. Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmajā daļā noteikts, ka procesuālos izdevumus ar tiesas nolēmumu piedzen no notiesātajiem.

Lietā nav konstatēti apstākļi, kas būtu par pamatu atbrīvot apsūdzēto no procesuālo izdevumu samaksas, tāpēc no /pers. A/ valsts labā jāpiedzen procesuālos izdevumus 65 *euro* apmērā par advokātes I.Grolmusas viņam sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 529.panta pirmās daļas 2.punktu nosakot termiņu labprātīgai šo procesuālo izdevumu atlīdzībai – 30 dienas no nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta 1.$^1$daļas 2.punktu, Latgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a

atcelt Daugavpils tiesas 2020.gada 30.janvāra spriedumu daļā par /pers. A/ noteikto sodu par Krimināllikuma 193.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un daļā par galīgā soda noteikšanu viņam saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu.

Atceltajā daļā taisīt jaunu spriedumu.

/pers. A/ par Krimināllikuma 193.panta otrajā daļā paredzēta noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu sodīt ar brīvības atņemšanu uz 11 (vienpadsmit) mēnešiem.

Atbilstoši Krimināllikuma 50.panta piektās daļas noteikumiem galīgo sodu /pers. A/ noteikt, daļēji saskaitot sodu, kas piespriests ar minēto spriedumu, un sodu, kas /pers. A/ piespriests ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 29.maija spriedumu, ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 5.decembra spriedumu un ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 18.decembra spriedumu, – brīvības atņemšana uz 1 (vienu) gadu un 4 (četriem) mēnešiem.

Pārējā daļā Daugavpils tiesas 2020.gada 30.janvāra spriedumu atstāt negrozītu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā procesuālos izdevumus par aizstāves sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā 65 (sešdesmit pieci*) euro*, nosakot labprātīgai izpildei termiņu – 30 dienas no nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

Pilna nolēmuma pieejamības diena 2020.gada 2.jūnijs.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā par Kriminālprocesa likuma 574.-575.pantā paredzētajiem kasācijas iemesliem, kasācijas protestu vai sūdzību iesniedzot Latgales apgabaltiesā.

Tiesnesis I.Raciņš

Tiesnesis A.Vilmanis

Tiesnesis J.Vasiļkovskis